

POROČILO O ERASMUS MOBILNOSTI

Lidija Stenovec Makarič in Vesna Bolka sva se v okviru Erasmus mobilnosti udeležili izobraževanja na temo primerjave med pedagogiko Montessori, Waldorf in Reggio Emilia, ki je potekalo v Španiji, natančneje v Barceloni.

Pot izobraževanja nas je vodila skozi teoretična izhodišča posamezne pedagogike, ki smo jih kasneje nadgradili s praktičnimi primeri. Izmenjali smo si tudi izkušnje med različnimi državami, iz katerih so prihajale druge udeleženke (Avstrija, Hrvaška, Latvija).

V Barceloni sva bili 1 teden. Vsak dan sva se udeležili predavanj na Univerzi, popoldanski čas pa sva lahko izkoristili za ogled znamenitosti.

1. DAN

1.dan sva predstavili Slovenijo, Kranj in Kranjske vrtnice. Spoznali sva še druge udeleženke, ki so prav tako predstavile njihovo državo, vrtec in kraj v katerem delajo. Predavateljica nam je predstavila predšolsko vzgojo v Španiji.

PREDŠOLSKA VZGOJA V ŠPANJI

- Sistem predšolske vzgoje je ločen na dve stopnji, in sicer 0-3 in 3-6.
- V Španiji so vrtnice večinoma ločeni po starostnih obdobjih (niso v isti stavbi).
- varstva.
- Javni vrtnice so odprti od 9.00-14.00 ure, zasebni pa različno.
- Poleti so javni vrtnice zaprti, odprte so samo igralne skupine oz. varstvo.
- Obiskovanje vrtnic ni obvezno. V vrtnice je vključenih 95% triletnikov in 97% štiriletnikov. Večina otrok se vključi v vrtnice pri treh letih.
- Za celoten predšolski sistem je odgovorno ministrstvo za izobraževanje in izobraževalne službe posameznih regionalnih skupnosti.

- Za prehrano v vrtcu poskrbijo starši (posodice s hrano od doma) oz. po dogovoru je možno v nekaterih vrtcih doplačati kosilo in zajtrk za otroke, ki so dalj časa v vrtcu.
- Javni vrtci so brezplačni (minimalni prispevek v 1. starostnem obdobju za osnovne stroške, 2. starostno obdobje brezplačno, plačljive so dodatne storitve npr. jutranje varstvo, popoldansko varstvo...)
- Izobraževanje vzgojiteljev je ločeno za vzgojitelje v 1. starostnem obdobju (2 leti višje šole) in v drugem starostnem obdobju (univerzitetna izobrazba).
- Stalno strokovno izpopolnjevanje je prostovoljno in neobvezno tako kot pri nas.
- v Španiji imajo kurikulum, ki je ločen za 1. in 2. starostno obdobje, vrtci si lahko kurikulum na podlagi nacionalnega zakonika tudi priredijo ali dopolnijo glede na vizijo vrtca.
- Otroci so v vrtcu obuti v čevlje, nekateri imajo uniforme, vendar niso obvezne.
- V vrtcu je čas za igro in vodene dejavnosti strogo določen.
- Počitek v 2. starostnem obdobju v javnih vrtcih izgleda tako, da otroci sedijo za mizami z glavo naslonjeno na roke in počivajo.

2. DAN

2. dan smo podrobneje spoznali Montessori pedagogiko.

MONTESSORI PEDAGOGIKA

Metoda Montessori je nastala iz opazovanja otrok. Mario Montessori je spontano početje otrok pripeljalo do novih spoznanj o otroškem vedenju in učenju. Ugotovila je, da otroci čutijo potrebo po ponavljanju, saj jim daje občutek varnosti. V učilnici torej vladata red in mir.

»Pomagaj mi, da naredim sam« je glavni in vodilni motiv pedagogike Montessori. Otrok lahko svobodno izbere material, sam popravlja svoje napake in si izbira mesto za delo. Učenci se svobodno odločajo, kaj želijo početi, svojo svobodo pa uresničujejo z neprestanim trudom.

Otroci za delo potrebujejo čas. Pomagajo tudi pri pripravljanju in strežbi kosila ali skrbi za rože in domače živali ter tudi za predmete, ki se lahko razbijejo.

Osnova procesa učenja in bistvo njene metode so čutni pripomočki. Z njimi otrok razvija in pridobiva izkušnje z vsemi čuti (dotik, vid, sluh, voh, okus). Deluje z rokami in razumom in gradi svoje znanje prek napak in poskusov. S tem omogoča kontrolo napak in samovzgojo. Material je narejen tako, da otrok ne potrebuje prisotnosti ali posredovanja učitelja. Primer materiala je »zbirka valjev različnih dimenzij, ki jih je moč vtakniti v ravno pravšnjo luknjo na posebni deski«.

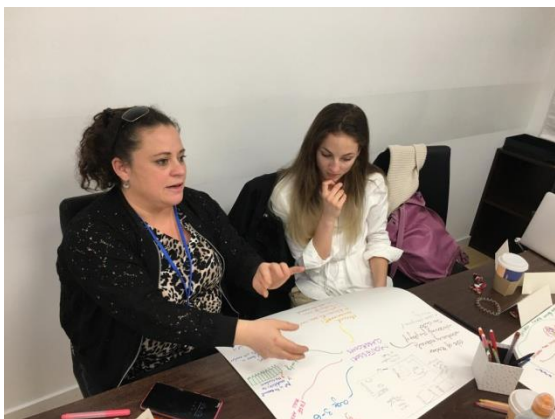
»Otrok prične raziskovati okolico z gibanjem, zato mu moramo omogočiti motorično aktivnost s primernimi vajami. Temeljne opore pri njegovem samostojnem delu so torej okolje, učitelj, ki to okolje pripravi, in razvojni material«.

Glavne značilnosti Montessori pedagogike:

- osredotočenost na otroka, vzgojitelj je zgolj povezava med okoljem in otrokom.
- starostno mešane skupine otrok.
- okolje vnaprej pripravljeno, velik pomen okolja in vnaprej pripravljenih materialov.
- ni kazni in nagrad.
- igra predstavlja otrokovo delo.
- predpostavlja se, da se vsak otrok uči v svojem lastnem ritmu.
- starejši otroci so mlajšim model za učenje.
- otroci imajo vsa leta istega vzgojitelja, da se vzpostavi bližina med otrokom in vzgojiteljem.
- 1 vzgojitelj na 1 skupino.
- velik poudarek samostojnosti.
- individualno delo ali v zelo majhnih skupinah.
- velik poudarek na opazovanju otroka.

3. DAN

3. Dan smo podrobneje spoznali Waldorfsko pedagogiko.

WALDORFSKA PEDAGOGIKA

Waldorfska pedagogika se je rodila iz želje po ustvarjanju boljšega sveta, saj njeni začetki segajo v nevihtno obdobje ob zaključku prve svetovne vojne. Doktor Emil Molt, lastnik

tovarne cigaret Waldorf Astoria, se je v Stuttgartu leta 1904 srečal z Rudolfom Steinerjem, filozofom in učiteljem naravoslovnih in klasičnih predmetov. Oba sta bila globoko zaskrbljena zaradi ekonomskih in socialnih problemov tistega časa.

Glavne značilnosti Waldorfske pedagogike

- tedenska struktura dejavnosti, visoko strukturirano, predvidljive dejavnosti, časovno strogo določene.
- vsakodnevni čas v krogu.
- starostno mešane skupine.
- isti vzgojitelj več let.
- uporaba izključno naravnih materialov.
- prepoved medijev, televizije.
- ni vključevanja akademskega znanja, intelektualne komponente.
- učenje spretnosti za življenje.
- učni material pripravljajo otroci.
- Velik poudarek na razvoju domišljije.

4. DAN

4 dan smo podrobneje spoznali pedagogiko Reggio Emilia.

REGGIO EMILIA PEDAGOGIKA

temelje pedagoškega koncepta Reggio Emilia predstavljajo naslednja izhodišča:

- **vpetost vrtca v kulturo okolja:** vrtec je prostor, ki izraža ter ustvarja kulturo, je živ organizem, odprt v okolje. Iz vrtca se življenje širi v družine ter v mesto, med vsemi udeleženci pa se izvaja živahna izmenjava idej in demokratična komunikacija;
- **različnost otrok:** velika pozornost je namenjena razvoju identitete vsakega posameznega otroka – na otroka gledajo kot na enkratni subjekt s pravicami in ne samo s specifičnimi potrebami;
- **razvoj in uporaba vseh čutov v spoznavnem procesu:** pedagoški koncept Reggio Emilia namenja posebno pozornost razvijanju sposobnosti opazovanja, pri čemer naj bi otrok uporabil in razvijal vsa čutila, tudi tista, ki so običajno bolj zapostavljena (tip, okus, vonj);
- **spodbujanje in omogočanje različnih oblik izražanja:** avtorji koncepta Reggio Emilia so kot eno od izhodišč sprejeli misel, da se vsak otrok rodi s sto jeziki, a kaj hitro mu ostane le eden, saj ostalih devetindevetdeset zanemarjamo in jih ne razvijamo. V konceptu Reggio Emilia zato zavestno spodbujajo vse oblike otrokovega izražanja (gib, mimika, barva, risba, lutka, ritem, glasba, govor) ter mu omogočajo, da lahko na različne načine izrazi odnos do sebe, drugih, narave, prostora in časa, v katerem živi;
- **prednost učenja pred poučevanjem:** v konceptu izhajajo iz stališča, da ne smemo nikoli poučevati otroka v tem, česar se ne bi mogel naučiti sam;

- **kakovostna interakcija in komunikacija:** pedagoški koncept Reggio Emilia zelo poudarja interakcijo in komunikacijo: druženje, povezovanje in sodelovanje med vsemi udeleženci v vzgojnem procesu;
- **timsko delo vzgojiteljev in ostalih delavcev v vrtcu:** kakovostno timsko delo zagotavljajo najprej z zaposlitvijo dveh vzgojiteljic/vzgojiteljev v oddelku, ki opazujeta in interpretirata dejavnosti, pojave in probleme z različnih zornih kotov;
- **projektno delo:** pomaga otrokom poglobiti in izpopolniti smisel za dogodke in pojave v svojem okolju;
- **dokumentacija in arhiviranje izdelkov ter življenja in dela v vrtcu:** dokumentacija vključuje opazovanje, transkripcijo tonskih zapisov in fotografije. Različni materiali, ki nastajajo v vzgojnem procesu otrok oz. prikazujejo ustvarjanje in učenje otrok ter delo in življenje
- (<https://www.vrtec-ivanaglinska.si/kurikulum/reggio-emilliana>).kimphbykiygyn9n...

Glavne značilnosti Reggio Emilia pedagogike:

- temelji in izhaja iz interesa otrok.
- zapisovanje opažanj, snemanje, pregledovanje dela...
- v ospredju so otrokove ideje, misli, opažanja.
- nima določenega kurikulumuma.
- vsakodnevni timski sestanki.

5. DAN

5. dan smo naredili primerjavo med različnimi pedagoškimi pristopi (več na: <https://www.quill.com/content/index/resource-center/education/tips-resources/comparing-montessori-waldorf-reggio-emilia-learning-philosophies>).Skozi diskusijo sem predstavila še model počitka, ki sem ga oblikovala v projektu Zavoda za šolstvo. Pri nekaterih je požel veliko zanimanja.

ZAKLJUČEK:

Vsekakor sva preživeli čudovit teden v barviti Barceloni, kjer sva si nabrali novih izkušenj in znanja. Upava, da s tem zapisom in deljenjem izkušenj spodbudiva še koga. Spoznali sva, da med državami udeleženk mobilnosti obstajajo kar velike razlike na področju predšolske vzgoje, in da v primerjavi z drugimi v Sloveniji vse stvari niso tako slabe.